

Academiejaar 2013-2014

campus Gent – campus Bxl – campus Gent & Bxl)

architectuur aAD – eAD – REAL – uAD

ma1ar - atelierfiche traject 24 deel A – toelichting opdracht

semester	2
startweek	W1
aantal weken	14
reviewweek / indienmoment	W3, 6, 11 en 12 / indienen: W14
studiepunten	15
docent	Mira Sanders en Jo Van Den Berghe

titel opdracht

Eros en Thanatos

doelstellingen

Doelstellingen algemeen:

Architectuur maken die het maakbare, het doenbare en het toelaatbare bevraagt door middel van ontwerpend onderzoek. De output is een werk dat de positie van de ontwerper bepaalt en verduidelijkt, gevoed door eigen interesses/affiniteiten t.o.v. de discipline architectuur.

Theoretische component: Mixed Media.

Kernwoorden algemeen: verdieping in het eigen traject, introspectie, positionering en reflectie.

Doelstellingen specifiek:

- 5A1 De student kan een relevant ontwerp genereren vanuit verschillende ruimtelijke niveaus en de dimensie tijd.
- 4A2 De student kan in een creatief ontwerpproces methodologisch te werk gaan.
- 4A3 De student kan een eigen onderzoek- of projectstrategie formuleren.
- 7,2 De student kan continu en creatief zijn kennis uitbreiden.
- 5C1 De student kan een relevant ontwerp genereren vanuit een complexe cultuur en maatschappelijke analyse.
- 6A1 De student kan op persoonlijke wijze zijn onderzoek grafisch en mondeling communiceren vanuit artistiek-architecturaal perspectief.

inhoud: thema en programma

kernwoorden

transitie, narratives, positionering

vraag

Onderzoek en ontwerp het thema TRANSITIE in de site van de abdij van Villers-la-Ville, meer bepaald : de transitie tussen leven en dood (Necropolis). Door middel van een creatieproces dat leidt tot een creatie positioneert de student(e) zich ten opzichte van het thema TRANSITIE in de architectuur: de student(e) genereert een 'monologue intérieur' die in beeld en materie wordt onderzocht en gemaakt (een narrative).

thema

transitie

inhoud

In het onderzoek naar manieren om het thema transitie te ontwerpen en te maken met het oog op het verbeteren van de ERVARING (de mens als deelnemer) als antidotum tegen architectuur als OBJECT (de mens als toeschouwer) in het actuele architectuurbedrijf en –discours speelt het aspect TIJD een centrale rol.

- * Hoe zet de student(e) het besef van metrische tijd (mechanisch metrum) versus subjectieve tijd (organisch fluidum) in in creatieprocessen in architectuur, meer bepaald in de bewuste creatie van transitie als instrument om tijd ruimte te geven, en ruimte tijd ?

In het onderzoek naar manieren om het thema transitie te maken in materie, als essentieel onderdeel van een architectuuropleiding, leert de student(e) het belang en het potentieel van de beheersing en het verstandig ondergaan van de wetten van de materie en het maken, als antidotum tegen een actueel architectuurdiscours dat zich daar al te vaak van distantieert.

- * Hoe is de MATERIE (het maken, het gemaakte) de generator van de ERVARING (het dromen, het gedroomde), vertrekkend van de inspirerende materie in de tijd en de ruimte van de gegeven site van de abdij van Villers-la-Ville ?

Het is niet de bedoeling om een replica te maken van het 'oude', maar eerder het transformeren, muteren in een geëigend architectuurvocabularium en architectuurdiscours.

Aldus vragen wij naar:

1. Ontwerp en maak 'transitie' (tussen leven en dood : necropolis) als generator van ervaring van ruimte en tijd, als plaats en moment waar ruimte tijd wordt en tijd ruimte wordt.
 De student(e) moet dit ontwerp(proces) situeren op drie schalen:
 - het geheel (globale visie, steeds in relatie met de context) ;
 - het fragment (steeds in relatie met de context en het geheel) ;
 - het detail (steeds in relatie met het fragment, het geheel en de context).
2. Situeer en ontwikkel dit creatieproces in en vanuit de site van Villers-la-Ville (= het terrein). In deze site situeert de student(e) het geheel van haar/zijn ontwerp, waaruit vervolgens een fragment wordt gekozen voor diepgaander onderzoek, om uiteindelijk zeer diep in te gaan op het (constructieve en architecturale) detail.
3. Contextualiseer dit creatieproces en deze creatie, als standpunt-inname, in het actuele architectuurbedrijf en –discours.

De architectuurtekening (de verticale doorsnede) en de architectuurmaquette (de doorsnede-maquette) zijn de centrale instrumenten van het onderzoeks- en creatieproces, van de output en van de finale presentatie. Deze instrumenten worden consequent ingezet bij het onderzoek naar de context, het geheel, het fragment en het detail. Een finale reflectiebundel incorporeert het proces, de uitvoering en de reflectie op het gedane parcours.

timing en werking

TIMING

FASE I : W1 - W3 ANALYSE & VERWONDERING: Analyse van het landschap en de ruïne (terrein, geologie, klimaat, ...) ; intensieve ervaring van de site : topografie, werken ter plaatse, observatie ; data-collecting : opmeting, fotografie, tekeningen, ... Deze fase focust expliciet op de drie schalen: het geheel, het fragment en het detail. (de tekening: landschapssnede, waarnemingstekeningen,...).

FASE II : W4 - W7 POSITIONERING & PRODUCTIE: De student(e) bewandelt en bepaalt de (bouw)plaats in het landschap (het fragment) en voert zijn/haar construct uit door middel van de tekening (de verticale doorsnede + storyboarding), de maquette (de doorsnede-maquette), en andere media naargelang de productie.

FASE III: W8 - W11 PROJECT / HET DETAIL: Rigoureuse uitwerking van het detail door middel van de tekening (de verticale doorsnede), de maquette (de doorsnede-maquette), en andere media naargelang de productie.

FASE IV: W12 -W13 THE JOURNEY & THE PRACTICE: Na een intense productie- en uitvoeringsfase maakt men een beeldende en tekstuele reflectie van de gedane processen en synthetiseert de student(e) haar/zijn positie als ontwerper in een reflectiebundel (A5>A3 format). Het project wordt gefinaliseerd en ingebed in een persoonlijke hedendaagse praktijk.

FASE V: Jury en toonmoment (tentoonstelling).

WERKING

De studenten werken in groep (max. 2/3) en op individuele basis. De ateliersessies alterneren met begeleide oefeningen en zelfstandige werksessies. Er is een registratie van de stand van zaken 'voor' en 'na' na elke sessie. Het atelier nodigt externe tutors uit en organiseert wisselwerkingen met het verticaal atelier (S2 & S4). We experimenteren met verschillende presentatievormen: in de studio en op locatie(s).

studiemateriaal

- Alberti, L.B. (1485/1988), *De Re Aedificatoria* (The Ten Books of Architecture), translated by J. Leoni, edited by Joseph Rykwert, Neil Leach and Robert Tavernor, London, UK., Book i, Chapter xii.
- Bachelard, G. (1958), *The Poetics of Space*, Beacon Press, Boston, Massachusetts, US.
- Caruso, A. (1997), Sigurd Lewerentz and a Material Basis of Form, in *Oase Issue 45/46*, pp. 88-95, Amsterdam, The Netherlands.
- Colonna, F. (1499), *Hypnerotomachia Poliphili*, Venice, Italy.
- Evans, R. (1997), *Translations from Drawing to Building and Other Essays*, Architectural Association, London, UK.
- Frampton, K. (1995), *Studies in Tectonic Culture. The Poetics of Construction in Nineteenth and Twentieth Century Architecture*, edited by John Cava, the MIT Press, Cambridge, Massachusetts, US.
<http://journals.cambridge.org/action/displayAbstract.jsessionid=9B06498D4A4C6F74B70A276960B5FE13.journals?fromPage=online&aid=1713012> (retrieved on 4 April 2012).
- Latour, B., and Yaneva, A. (2008), "Give me a Gun and I will make all the Buildings move": an Ant's view of architecture, in Geiser, Reto (ed.), *Explorations in: Architecture: Teaching, Design, Research*, Birkhäuser, Basel, Switzerland.
- Merleau-Ponty, M. (1966), *Cézannes Doubt*, from *Collection Pensées*, Maurice Merleau-Ponty, Sense et non-sens, Les Editions Nagel, Paris, France.
- Merrill, M. (2011.b), *Louis Kahn, Drawing to Find Out: the Dominican Motherhouse and the patient Search for Architecture*, Lars Müller Publishers, Zürich, Switzerland.
- Moravánsky, À (2005), *Tectonics and Topography*, in: *Bearth & Deplazes: Konstrukte / Constructs*, , Quart Verlag, Luzern, Switzerland.
- Palladio, A. (c. 1541), drawing (plan) of the Villa Madama, Rome, Italy.
- Pérez-Gómez, A. (1994), *Polyphilo, or The Dark Forest Revisited: An Erotic Epiphany of Architecture*, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, London, England.
- Piranesi, G.B. (1745, 1750, 1761), *Carceri d' Invenzione*, 16 prints.
- Proust, M. (1913), *A la Reserche du Temps Perdu: du côté de chez Swann*, Bernard Grasset, Paris, France.
- Ruskin, J. (1849), *The Seven Lamps of Architecture*, Wiley, New York, US.
- Tanizaki, J. (1933), *In Praise of Shadows*, English translation 1977, Leete's Island Books, Sedgwick, ME, US.
- van Schaik, L. (2008), *Spatial Intelligence: New Futures for Architecture*, John Wiley & Sons Ltd., Chichester, UK.
- Vitruvius, M.P. (85-20 BC), *De Architectura Libri Decem*, Book 1, chapter 2, paragraph 2.
- De Certeau, Michel. *L'invention du quotidien*, tome 1: *Arts de faire*. Gallimard, Collection Folio, Nieuwe editie 1990, p. 374
- Potteiger, Matthew. Purinton, Jamie. *Landscape Narratives. Design practices for telling stories*. John Wiley & sons, USA, 1998
- *Frontiers of Space*. Barnett Newman. Interview with Dorothy Gees Seckler, *Art in America*, vol. 50, n°2, summer 1962; *Selected Writings and Interviews*, ed. John P. O'Neill. Knopf: New York, 1990, p. 251
- Ingold, Tim. *Making. Anthropology, archeology, art and architecture*. Routledge: London, New York, 2013, p. 163
- *Verbeeldingen van werkelijkheid. Speurtochten vanuit de kerkers van Piranesi. Volume II*. Van Ruler, Dick, 010 Publishers, 1992
- *Walking as an aesthetic practice*. Careri, Francesco. Editorial Gustavo Gili: Barcelona, 2002, p. 204.
- <http://articiviche.blogspot.fr/>
- Ohanian, Melik. Royoux, Jean-Christophe. *Cosmograms*. Lukas & Sternberg: New York, 2005, p. 276.
- Chevrier, Jean-François. *Des territoires. L'Arachnéen*, 2011, p.216.

evaluatievorm

zie ects fiche en competentiematrix;

specifiek:

De output wordt wekelijks voorgesteld en op verschillende (waar iedereen op aanwezig is) toonmomenten (review, verticaal atelier) geëvalueerd. In W3, 7, 11 en 12 is er een review gepland: peer review, gastdocenten en docenten. Er is een eindpresentatie en tentoonstelling voorzien in week 14 voor een samengestelde (intern en extern) jury.

evaluatiecriteria en vormvereisten output

zie ects fiche en competentiematrix;

specifiek:

evaluatiecriteria:

- 5A1 De student kan een relevant ontwerp genereren vanuit verschillende ruimtelijke niveaus en de dimensie tijd. (Fase II - III)
- 4A2 De student kan in een creatief ontwerpproces methodologisch te werk gaan. (Fase I - II)
- 4A3 De student kan een eigen onderzoek- of projectstrategie formuleren. (Fase IV)
- 7,2 De student kan continu en creatief zijn kennis uitbreiden. (Fase I - V)
- 5C1 De student kan een relevant ontwerp genereren vanuit een complexe cultuur en maatschappelijke analyse. (Fase II - V)
- 6A1 De student kan op persoonlijke wijze zijn onderzoek grafisch en mondeling communiceren vanuit artistiek-architecturaal perspectief. (Fase I - V)

vormvereisten output: Elke groep produceert twee componenten en presenteert deze op waardige en doeltreffende wijze in een installatie op de publieke tentoonstelling. Deze twee componenten zijn:

1. de architectuurtekening: de verticale doorsnede. Elke groep maakt (minstens) één verticale doorsnede van het ontworpen voorstel. De doorsnede van de koepel van Brunelleschi, Firenze, wordt hier als voorbeeld gesteld.
2. de architectuurmaquette: de verticale doorsnede. Elke groep maakt deze getekende doorsnede in maquette, met inbegrip van de werkelijke diepte (op schaal) in deze maquette, en fotografeert en/of filmt de aldus ontstane, opengesneden ruimte(s) in centraal perspectief, met verantwoording van de brandpuntsafstand en de ooghoogte.

Daarnaast dient de student de vereiste documenten in die opgevraagd zijn tijdens de verschillende fases van de opdracht.

ma1ar - atelierfiche traject 24

deel B – verplaatsingen gelinkt aan deze opdracht

Om het papierwerk voor de docenten gedurende het academiejaar te reduceren werd dit deel toegevoegd. Het document dient pas **tegen 15 oktober** te worden ingediend. Op die manier bestaat er gelegenheid voor overleg met collega's en studenten.

Indien de docent aanduidt dat een uitstap/reis verplicht is beschouwt de school en de studentenvoorziening de uitstap als **curriculum-gebonden**.

Indien de docent aangeeft dat een uitstap/reis facultatief is beschouwt de school en de studentenvoorziening de uitstap als **niet curriculum-gebonden**. Niet curriculum-gebonden betekent niet dat de uitstap niet toepasselijk is. Deelnemen is echter geen absolute noodzaak om de opdracht te kunnen uitvoeren.

Bovenaangegeven onderscheid maakt het voor StuVo makkelijker om een eventuele hulpvraag te beoordelen.

Gelieve er rekening mee te houden dat sommige uitstappen financieel moeilijk haalbaar zijn voor heel wat studenten.

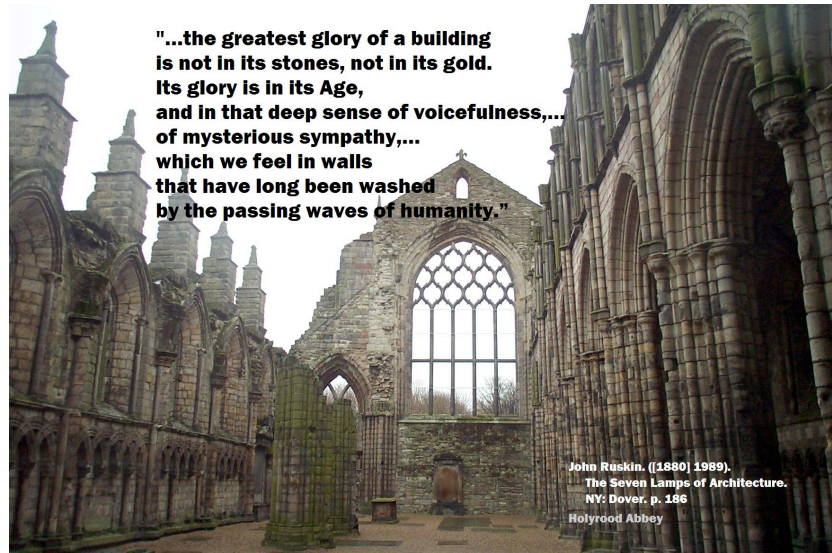
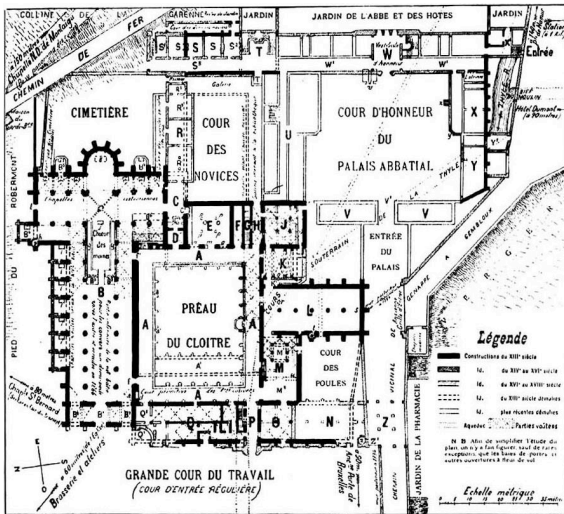
Noteer hier de studiereis/-reizen gekoppeld aan deze opdracht:

Locatie Parijs (Cité de l'Architecture/Art et Métiers)	26/03/14	(V)

Noteer hier de locatie(s) waar studenten voor deze opdracht zullen werken:

Locatie Villers-la-Ville	12/02/14
Villers-la-Ville	12/02/2014

breng hier eventueel beeldmateriaal in:

"...the greatest glory of a building is not in its stones, not in its gold. Its glory is in its Age, and in that deep sense of voicefulness,... of mysterious sympathy,... which we feel in walls that have long been washed by the passing waves of humanity."

John Ruskin. ([1880] 1989).
 The Seven Lamps of Architecture.
 NY: Dover. p. 186
 Holyrood Abbey